

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 21 listopada 2014 roku Sąd Rejonowy w Kutnie IV Wydział Pracy zabezpieczył roszczenia powódek: A. K., B. G., D. S. i H. M. w sprawie przeciwko Spółdzielni (...) w Ł. o wynagrodzenie za pracę ekwiwalent za niewykorzystany urlop wypoczynkowy, odprawę i odszkodowanie. Zabezpieczenie polegało na zajęciu rachunków bankowych pozwanego w Banku Spółdzielczym w G. oraz Banku Spółdzielczym w P. w zakresie kwot szczegółowo wskazanych w sentencji postanowienia odnośnie każdej z powódek.

W uzasadnieniu tego orzeczenia wskazano, iż zgodnie z dyspozycją art. 730, 730¹§1 i 2, 753¹§1 pkt. 2 w zw. z art. 753 oraz 736§1 i 3 kpc strona powodowa spełniła wszystkie wymogi niezbędne do udzielenia zabezpieczenia. Uprawdopodobniła zgłoszone roszczenie, co nie oznacza jego udowodnienia albowiem okoliczność ta jest przesłanką merytorycznego rozpoznania sprawy.

W ocenie Sądu z akt sprawy wynika, iż powódki były zatrudnione w pozwanej spółdzielni, rozwiązały umowy o pracę bez wypowiedzenia z powodu ciężkiego naruszenia podstawowych obowiązków przez pracodawcę (świadczenia pracy powodów). Powódki wzywały pracodawcę do zapłaty należnych im świadczeń jednakże ten odmówił powołując się na enigmatyczny zapis, identyczny w stosunku do wszystkich powódek, iż wezwania do zapłaty nie odpowiadają stanowi faktycznemu. Tym samym powódki uprawdopodobniły zgłaszane roszczenia. Powódek jako pracowników nie obciążał zaś dowód braku wypłaty należnych świadczeń ze stosunku pracy. Powódki nie musiały też wykazywać interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia co do wynagrodzenia za pracę w tym odpowiednio ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy.

Zdaniem Sądu co do roszczeń o odszkodowanie powódki wykazały natomiast interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia wskazując na trudną sytuację materialną pozwanego, brak regulacji zobowiązań pracowniczych i możliwość braku odzyskania należności po zakończeniu postępowania. Okoliczności te rzeczywiście uzasadniają wniosek, iż brak zabezpieczenia spowodowałby utratę możliwości zaspokojenia się powódek lub znaczne utrudnienie w takim zaspokojeniu (art. 730¹§2 kpc). Wobec tego zabezpieczenie roszczenia nastąpiło zgodnie z wnioskiem powódek poprzez zajęcie wierzytelności z rachunku bankowego pozwanego (art. 747 § 1 kpc). Ponadto Sąd dostrzegł, iż dochodzone pozwem kwoty są znaczne, co może sugerować problemy z zaspokojeniem wszystkich zgłoszonych roszczeń. Nie można więc uznać, iż zastosowano środek uciążliwy dla zobowiązanego, gdyż uwzględnia ono przede wszystkim słuszny interes powodów jako pracowników (art. 730¹§3 kpc).

Z zażaleniem na powyższe rozstrzygnięcie w całości wystąpił pełnomocnik strony pozwanej. Skarżący wniósł o uchylenie postanowienia przez wzgląd na brak interesu prawnego w wydaniu zabezpieczenia a także ze względu na treść art. 749 kpc w zw. z art. 216 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którym zajęciu nie podlegają roszczenia wobec Skarbu Państwa.

W uzasadnieniu zażalenia wskazano, że kierując się treścią art. 730¹ § 3 kpc Sąd winien stosować taki sposób zabezpieczenia, który uprawnionemu zapewni należyłą ochronę a jednocześnie nie obciąża pozwanego ponad potrzebę. Podstawową przesłanką zabezpieczenia jest umożliwienie prowadzenia działalności przez obowiązane, tymczasem jedno z kont, na którym dokonano zabezpieczenia służy do prowadzenia Warsztatów (...) Zajęciowej a środki na nim zgromadzone są środkami samorządu terytorialnego przekazywanymi w ramach dotacji celowej. Brak dokonywania bieżących opłat może prowadzić do rozwiązania umowy na wykonywanie zadania publicznego polegającego na prowadzeniu warsztatów. Ponadto środki gromadzone na koncie należą do Skarbu Państwa w związku z tym zgodnie z art. 216 ustawy o finansach publicznych w zw. z art. 749 kpc środki te nie mogą być obciążane w żaden sposób.

Co do zabezpieczenia środków na drugim rachunku bankowym skarżący wywiódł, iż służy ono przede wszystkim do prowadzenia działalności gospodarczej przez pozwaną. Zajęcie kwoty 40.754,24 zł spowoduje zaś brak możliwości

normalnej wypłaty dla pracowników i kontrahentów, dostawców energii elektrycznej i ogrzewania. Skarżący podniósł również, iż nie posiada oszczędności z których mógłby sfinansować wypłaty dla pozostałych pracowników i wywiązywać się z bieżących zobowiązań dotyczących funkcjonowania Spółdzielni.

Ponadto, aktualnie udzielenie zabezpieczenia służy wyłącznie zaspokojeniu roszczeń powódek. W oparciu o treść wniosku i jego uzasadnienia nie sposób twierdzić, iż wnioskodawcy wykazali interes prawny w żądaniu zabezpieczenia. Wierzyciel powinien bowiem wykazać, że zachodzi nie tylko potencjalne lecz realne ryzyko uszczuplenia majątku dłużnika lub dłużnik dokonuje takich czynności, które mogą uniemożliwiać prowadzenie postępowania egzekucyjnego. Pozwany nie zaprzestał prowadzenia działalności gospodarczej, nie zostało w stosunku do niego zgłoszone postępowanie upadłościowe, ani też nie uchyła się od kontaktu powódkami. Z tych też względów w ocenie żalącego, brak podstaw do udzielenia przez Sąd ochrony roszczeniom powódek.

Zażalenie opłacono opłatą podstawową w kwocie 30 zł.

Zarządzeniem z dnia 15 kwietnia 2015 r. wezwano pełnomocnika strony pozwanej do uiszczenia braków formalnych zażalenia poprzez uiszczenie kwoty 120 zł tytułem brakującej części opłaty od zażalenia w terminie 7 dni - pod rygorem częściowego odrzucenia zażalenia.

Wezwanie w tym przedmiocie doręczono pełnomocnikowi strony w dniu 21 kwietnia 2015 r.

Brakująca opłatę od zażalenia strona pozwana wniosła 20 maja 2015 r.

Sąd Okręgowy w Łodzi, zważył, co następuje.

Zażalenie skierowane do rozstrzygnięcia w przedmiocie zabezpieczenia powództwa A. K. - jako bezzasadne - podlega oddaleniu w całości. Orzeczenie Sądu I instancji znajduje bowiem oparcie w obowiązujących przepisach prawa

Przepis art. 730 § 1 k.p.c. stanowi, że w każdej sprawie cywilnej podlegającej rozpoznaniu przez sąd lub sąd polubowny można żądać udzielenia zabezpieczenia. Zgodnie zaś z § 2 wymienionego artykułu sąd może udzielić zabezpieczenia przed wszczęciem postępowania lub w jego toku.

W myśl art. 730¹ § 1 k.p.c. udzielenia zabezpieczenia może żądać każda strona lub uczestnik postępowania, jeżeli uprawdopodobni roszczenie oraz interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia. W § 2 tego artykułu wskazano, iż interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia istnieje wtedy, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia lub w inny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie. Przy wyborze sposobu zabezpieczenia sąd uwzględni interesy stron lub uczestników postępowania w takiej mierze, aby uprawnionemu zapewnić należytą ochronę prawną, a obowiązanego nie obciążać ponad potrzebę (§ 3).

Przy czym stosownie do art. 753¹ § 1 pkt 2 i § 2 kpc dla udzielenia zabezpieczenia roszczeń o zapłatę wynagrodzenia, nie jest wymagane uprawdopodobnienie interesu prawnego.

Wniosek o udzielenie zabezpieczenia, oprócz wskazania sposobu i sumy zabezpieczenia, powinien zawierać również uprawdopodobnienie okoliczności uzasadniających wniosek. Suma zabezpieczenia nie może być wyższa od dochodzonego roszczenia liczonego wraz z odsetkami do dnia wydania postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia oraz z kosztami wykonania zabezpieczenia. Suma ta może obejmować także przewidywane koszty postępowania. (art. 736 § 1pkt 1 i 2 oraz § 3 k.p.c.).

Uprawdopodobnienie roszczenia dotyczy faktu jego istnienia. Przez uprawdopodobnienie należy rozumieć wykazanie faktów, które może się odbyć bez zachowania szczegółowych przepisów o postępowaniu dowodowym (art. 243 k.p.c.). Środkami uprawdopodobnienia mogą być również oświadczenia stron czyli środki prostsze niż środki dowodowe.

Wymóg uprawdopodobnienia roszczenia odpowiada obowiązkowi uprawdopodobnienia wiarygodności roszczenia. Uprawdopodobnienie roszczenia w postępowaniu zabezpieczającym, przy uwzględnieniu treści art. 243 k.p.c. należy rozumieć w ten sposób, że uprawniony powinien przedstawić i należycie uzasadnić twierdzenia, które stanowią podstawę dochodzonego roszczenia. Uprawdopodobnienie dotyczy w praktyce dwóch aspektów. Odnosi się ono zarówno do okoliczności faktycznych, na których opiera się roszczenie i które powinny być przedstawione, a ich istnienie prawdopodobne w świetle dowodów oferowanych przez uprawnionego, jak i do podstawy prawnej roszczenia, która powinna być również prawdopodobna w tym znaczeniu, że dochodzone roszczenie znajduje podstawę normatywną.

Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 9 września 1961 r., IV CZ 54/61 (OSNC 1963, nr 6, poz. 114) stwierdził, że sąd w postępowaniu zabezpieczającym jest uprawniony oceniać wagę przesłanek uwiarygodniających roszczenie przez ich porównanie z przesłankami, które podważają uprawdopodobnienie powództwa. Przy badaniu, czy roszczenie jest wiarygodne, sąd powinien uwzględnić także znajdujący się w aktach sprawy materiał, który podaje w poważną wątpliwość okoliczności mające uprawdopodobnić żądanie. Stanowisko to wskazuje, że sposób oceny wiarygodności roszczenia powinien być uzależniony od stanu materiału dowodowego w sprawie, a zatem wpływ na sposób oceny wiarygodności roszczenia ma również to, czy wniosek o udzielenie zabezpieczenia został zgłoszony w toku postępowania, po przeprowadzeniu chociażby częściowo dopuszczonych przez sąd dowodów. Wskazuje na to także treść art. 738 k.p.c.

Ocena interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia możliwa jest jedynie w kontekście skonkretyzowanego, dochodzonego przez powoda roszczenia, a nie abstrakcyjnie.

(postanowienie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 8 lutego 2013 r. I ACz 181/13 LEX nr 1283522)

W ocenie Sądu Okręgowego na gruncie rozpatrywanego przypadku, wbrew twierdzeniom skarżącego, Sąd Rejonowy prawidłowo uznał, iż powódka A. K. w sposób należyty uprawdopodobniła swe roszczenie o zapłatę zaległego wynagrodzenia, ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy, odszkodowanie a także w zakresie ostatniego z wymienionych roszczeń wykazała też interes prawny w istnieniu wskazanego żądania. Bezsprzecznie stosunek pracy powódki został rozwiązany bez wypowiedzenia z powodu ciężkiego naruszenia podstawowych obowiązków przez pracodawcę, co potwierdza wydane jej przez pracodawcę świadectwo pracy. Powódka wzywała także do zapłaty zaległych świadczeń, w odpowiedzi na co Spółdzielnia nie powołała żadnych okoliczności świadczących lub choćby poddających w wątpliwość fakt ich istnienia. Z tych też względów uznać należy, iż twierdzenia zażalenia w tej materii są całkowicie gołosłowne. Powódka wykazała też interes prawny w zabezpieczeniu roszczenia o odszkodowanie w związku z rozwiązaniem stosunku pracy w trybie natychmiastowym z winy pracodawcy. Przyczynami zagrażającymi w poważnym stopniu osiągnięciu celu postępowania w sprawie, jest zła kondycja finansowa dłużnika przejawiająca się w: zaprzestaniu regulowania zobowiązań, wyzbywaniu się majątku, ograniczeniu zakresu działalności, zaciąganiu pożyczek lub kredytów zabezpieczonych majątkiem i zachwianiu możliwości ich spłaty itp. (post. Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 14 września 2012 r. I ACz 623/12 LEX nr 1217751). Jak wynika z akt sprawy, i czemu nie zaprzecz się w zażaleniu, pozwana ma problemy finansowe w wyniku których nie reguluje wszystkich zobowiązań pracowniczych. Fakt, iż pozwana funkcjonuje – nie zgłosiła wniosku o upadłość – wobec narastających kolejnych zobowiązań nie oznacza iż późniejsze prowadzenie skutecznego postępowania egzekucyjnego w tym stanie rzeczy nie będzie utrudnione, lub niemożliwe. Z tych też względów zabezpieczenie roszczeń zgłoszonych przez powódkę było w pełni uprawnione.

Nie sposób zgodzić się też ze skarżącym, iż brak było podstaw do udzielenia zabezpieczenia na dwóch rachunkach bankowych z uwagi na to, że na jednym znajdują się środki będące dotacją celową dla samorządu terytorialnego na prowadzenie Warsztatów (...) Zajęciowej tj. stanowiące własność Skarbu Państwa, na drugim zaś środki niezbędne dla funkcjonowania – prowadzenia działalności gospodarczej przez stronę pozwaną.

Odnosząc się do powyższego wskazać należy, iż istotnie w myśl art. 749 k.p.c. zabezpieczenie roszczeń pieniężnych przeciwko Skarbowi Państwa jest niedopuszczalne.

Z kolei przepis art. 216 ustawy o finansach publicznych stanowi że źródła dochodów jednostek samorządu terytorialnego określa odrębna ustawa. Wydatki budżetu jednostki samorządu terytorialnego są przeznaczone na realizację zadań określonych w odrębnych przepisach, a w szczególności na:

- 1) zadania własne jednostek samorządu terytorialnego;
- 2) zadania z zakresu administracji rządowej i inne zadania zlecone ustawami jednostkom samorządu terytorialnego;
- 3) zadania przejęte przez jednostki samorządu terytorialnego do realizacji w drodze umowy lub porozumienia;
- 4) zadania realizowane wspólnie z innymi jednostkami samorządu terytorialnego;
- 5) pomoc rzeczową lub finansową dla innych jednostek samorządu terytorialnego, określoną odrębną uchwałą przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego;
- 6) programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3.

W ocenie Sądu Okręgowego skarżący pozostaje w błędzie uznając, że w przedmiotowej sprawie przepisy te mają zastosowanie w sposób prowadzący do podważenia zabezpieczenia. Okoliczność na co przeznaczają się środki budżetu jednostki samorządu terytorialnego jest całkowicie irrelevantna na gruncie rozpoznawanego przypadku. Także źródło pochodzenia środków znajdujących się na rachunku bankowym zawierającym przedmiot zabezpieczenia, nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia. Cytowany bowiem powyżej przepis art. 749 k.p.c. zastrzega, że jedynie zabezpieczenie roszczeń pieniężnych przeciwko Skarbowi Państwa jest niedopuszczalne. Tymczasem przedmiotem rozpoznania jest zabezpieczenie roszczeń powódki przeciwko pozwanej Spółdzielni (...), nie zaś przeciwko Skarbowi Państwa. Stąd też odnośne wywody skarżącego nie mogą przynieść spodziewanych przez niego skutków procesowych.

Również fakt, iż na drugim rachunku bankowym, na którym dokonano zabezpieczenia znajdują się środki niezbędne dla funkcjonowania – prowadzenia działalności gospodarczej przez stronę pozwaną, nie wpływa na ocenę prawidłowości wydanego w sprawie orzeczenia.

Istotnie przy wyborze sposobu zabezpieczenia sąd powinien wyważyć interesy uprawnionego i obowiązane w taki sposób, żeby - zapewniając uprawnionemu należytą ochronę - nie obciążać obowiązanego ponad potrzebę. Niemniej jednak zajęcie środków dla zabezpieczenia roszczeń dochodzonych z tytułu wynagrodzenia za pracę, ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy oraz odszkodowania w związku z ciężkim naruszeniem podstawowych obowiązków przez pracodawcę na rachunku bieżącym pozwanego – służącym do prowadzenia działalności gospodarczej – nie może dziwić skoro właśnie na tym rachunku winny znajdować się środki na pokrycie tych roszczeń. Braki w tym zakresie – przekładające się między innymi na trudną kondycję finansową pozwanego utrudniającą normalne prowadzenie działalności gospodarczej i uzasadniające dokonanie zabezpieczenia – nie mogą więc niweczyć celu tej instytucji. Natomiast potencjalne trudności pracodawcy w prowadzeniu działalności gospodarczej wobec zajęcia, w porównaniu z interesem powódki, która w przypadku braku zabezpieczenia mogłaby nie otrzymać świadczeń podstawowych w ramach stosunku pracy i stanowiących podstawę utrzymania, mają charakter nieporównywalny, tym samym nie mogą usprawiedliwiać zmiany rozstrzygnięcia w tym zakresie.

Z powyższych względów i na podstawie art. 385 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy w Łodzi orzekł, jak w punkcie 1 sentencji.

W pozostałym zakresie zażalenie - jako nieopłacone - podlega odrzuceniu.

Zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 1398 ze zm. zwanej dalej ustawą o kosztach) w sprawach z zakresu prawa pracy pobiera się opłatę podstawową w kwocie 30 złotych wyłącznie od apelacji, zażalenia, skargi kasacyjnej i skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem

prawomocnego orzeczenia. Jednakże w sprawach, w których wartość przedmiotu sporu przewyższa kwotę 50.000 złotych, pobiera się od wszystkich podlegających opłacie pism procesowych opłatę stosunkową.

W myśl art. 4 ust. 1 tej ustawy pismo wnoszone przez kilka osób podlega jednej opłacie. Jeżeli jednak przedmiotem sprawy są roszczenia lub zobowiązania jednego rodzaju i oparte na jednakowej podstawie faktycznej i prawnej (współuczestnictwo formalne), każdy współuczestnik uiszcza opłatę oddzielnie, stosownie do swojego roszczenia lub zobowiązania.

Zaskarżenie orzeczenia wobec kilku współuczestników formalnych (przeciwko nim), choćby było dokonane w jednym piśmie procesowym, jest w istocie wniesieniem kilku środków zaskarżenia wobec odrębnych rozstrzygnięć, formalnie tylko zamieszczonych w jednym orzeczeniu. Stąd też każdy z tak wniesionych (w jednym piśmie procesowym) środków zaskarżenia powinien podlegać odrębnej opłacie (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 stycznia 2008 r. II PZ 69/07 LEX nr 817526).

W analizowanej sprawie zażalenie strony pozwanej wniesione w sprawie z powództwa czterech osób połączonych więzią współuczestnictwa formalnego zostało, wbrew wyraźnej dyspozycji art. 4 ust. 1 in fine ustawy o kosztach opłacone pojedynczą opłatą podstawową w wysokości 30 złotych, zamiast czterema opłatami w tej kwocie stosownie do liczby osób po stronie powodowej.

Przepis art. 370 k.p.c. nakazuje odrzucić na posiedzeniu niejawnym apelację wniesioną po upływie przepisanej terminu, nieopłaconą lub z innych przyczyn niedopuszczalną, jak również apelację której braków strona nie uzupełniła w terminie.

Z kolei art. 397 § 2 k.p.c. stanowi, że do postępowania toczącego się na skutek zażalenia stosuje się odpowiednio przepisy o postępowaniu apelacyjnym.

Strona pozwana – reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika - pomimo wezwania przez Sąd II instancji do uzupełniania braku formalnego zażalenia poprzez wniesienie brakującej części opłaty od zażalenia pod rygorem określonego skutku prawnego nie uzupełniła tego braku w określonym terminie. Brakującą opłatę od zażalenia wniosła bowiem dopiero 20 maja 2015 r., gdy tymczasem wezwanie w tym przedmiocie doręczono już 21 kwietnia 2015 r., wobec czego termin do uzupełnienia braku upływał w dniu 28 kwietnia 2015 r.

Należy pamiętać, że strona poinformowana o obowiązku dokonania określonej czynności, pouczona o sposobie i terminie jej wykonania, winna wykazać się należytą starannością i dbałością o swoje interesy, a także liczyć się z konsekwencjami swojego zaniechania.

Strona skarżąca staranności tej nie dochowała i dlatego jej zażalenie w zakresie rozstrzygnięcia skierowanego przeciwko pozostałym powódkom tj w stosunku do B. G., D. S. i H. M., jako nieopłacone, podlega odrzuceniu.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Okręgowy w Łodzi na podstawie art. 370 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c. zażalenie w tym zakresie odrzucił.

Zgodnie z art. 79 powoływanej już ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych sąd z urzędu zwraca stronie całą uiszczoną opłatę od, między innymi, pisma zwróconego wskutek braków formalnych, pisma odrzuconego lub cofniętego, jeżeli odrzucenie lub cofnięcie nastąpiło przed wysłaniem odpisu pisma innym stronom, a w braku takich stron - przed wysłaniem zawiadomienia o terminie posiedzenia.

W myśl art. 80 ust. 1 tej ustawy sąd z urzędu zwraca stronie różnicę między opłatą pobraną od strony, a opłatą należną.

W rozpoznawanym przypadku opłatę od zażalenia w brakującej części pozwany wniósł już po upływie przepisanej do tego terminu. Zażalenie w zakresie rozstrzygnięcia dotyczącego B. G., D. S., H. M. podlegało odrzuceniu jako nieopłacone.

Z tych też względów i na podstawie art. 80 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych opłatę wniesioną z opóźnieniem należało zwrócić stronie w całości.

Przewodniczący: Sędziowie:

Z. odpis postanowienia z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikom stron.